

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVEBEN!

4.Kf.27.434/2009/13. sz.

A Fővárosi ítélőtábla az Ü1 által képviselt F1 felperesnek az Ü2 ügyvéd által képviselt Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (1013 Budapest, Krisztina körút 39.) alperes ellen piacfelügyeleti jogkörben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében, amely perbe az Ü3 ügyvéd által képviselt B1 I. rendű, B2 II. rendű, B3 III. rendű és B4 IV. rendű a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott, a Fővárosi Bíróság 2009. évi május hó 19. napján kelt 2.K.35.030/2008/19. számú ítélete ellen a felperes által 20-11. sorszám alatt, az I., II., III. és IV. rendű felperesi beavatkozók által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2010. évi június hó 9. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest és a felperesi beavatkozókat egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek X forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - X forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes 2008. október hónapban, a befektetési alapkezelők rendszeres adatszolgáltatása alapján észlelte, hogy az ingatlanalapokból és azok alapjaiból az általános pénzügyi helyzet hatására, a jelentős mértékű befektetési jegy- visszaváltások miatt, tetemes árfolyamértékű vagyon áramlott ki; az alapok értéke több mint 20%-al csökkent. Ezen mértékű vagyonsökkenés veszélyeztette a folyamatos forgalmazás fenntartását, a befektetők érdekeit, illetve a befektetők egyenlő elbánásának elvét. Az alperes ezért, hivatkozással a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. tv. (a továbbiakban: Tpt.) 251.§-ára, a 2008. november 7-én kelt J-III-200/2008. számú határozatával - a mellékletben megjelölt valamennyi - Alapkezelő által nyilvános vagy zártkörű, nyílt végű ingatlanalap, illetve nyilvános, nyílt végű ingatlanalapokra befektető befektetési alap befektetési jegyeinek folyamatos forgalmazását 10 forgalmazási napra felfüggesztette. Az alperes kötelezte az Alapkezelőket, hogy a felfüggesztés időtartama alatt az ingatlanalapok Kezelési Szabályzatát módosítsák a Tpt. 247.§ (3) és (4) bekezdései szerinti szempontokkal és a felfüggesztést tényét tegyék hozzáférhetővé.

A közigazgatási eljárásban a felperes nem volt ügyfél.

A felperes keresettel támadta az alperesi határozatot és annak hatályon kívül helyezését kérte, mert a több szempontból jogsértő határozat korlátozta a tulajdonát képező, a 2004. és 2005. években vásárolt befektetési jegyekhez való hozzáférést. Az alperesi ellenkérelem nyomán kifejtett álláspontja szerint kereshetőségi joga a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 327.§ (1) bekezdés a/ és b/ pontja szerint sem vitatható.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a felperes kereshetőségi jogát.

A felperesi beavatkozók szintén az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérték.

Az elsőfokú bíróság kereshetőségi jog hiányában elutasította a felperes keresetét. Rögzítette, hogy a Pp. 324.§ (2) bekezdés a/ pontjára és a Legfelsőbb Bíróság 3/2006. KJE határozat III. részére figyelemmel is vizsgálandó a felperes perindítási, illetve kereshetőségi joga. A kereshetőség a Pp. 3.§-ára figyelemmel az a konkrét kapcsolat, amely a per tárgya és a fél valamely anyagi joga között fennáll. A közigazgatási per tárgya minden esetben a Pp. 324.§ (2) bekezdésében felsorolt valamely eljárásban hozott jogi aktus törvényességi felülvizsgálata. Az elsőfokú bíróság értékelése szerint a felperes perindítási jogát megalapozza az a körülmény, hogy a közigazgatási határozat jogos érdekét közvetlenül érinti, de a perindítási jogosultság önmagában, kereshetőségi jog hiányában nem elegendő az alperesi határozat érdemi vitatásához. A perindítási jog körében az elsőfokú bíróság elemezte a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. tv. (a továbbiakban: Pszvtv.) 28.§-ának (1) bekezdését, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 15.§ (1) bekezdését. Megállapította, hogy a Pszvtv. speciálisan szűkített ügyfél fogalma folytán a felperes a közigazgatási eljárásnak nem volt ügyfele, így perindítási joga a Pp. 327.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján nem áll fenn.

A Pp. 327.§ (2) bekezdés b/ pontja esetén feltétel a közvetlen érintettség, ezért e jogszabályhely alapján a perindítási jogot azon személyek vonatkozásában lehet elismerni, akik 1/ ügyfelek vagy ügyféli jogállással rendelkezhetnek volna, de 2/ ténylegesen nem voltak ügyféli jogállásúak és 3/ jogi érdekeltységük közvetlen. Következésképpen az ügyfélként az eljárásban részt nem vett azon személyek, akik egyébként ügyfélként, mint közvetett érintettek, részt vehettek volna, perindítási joggal sem a Pp. 327.§ (2) bekezdés a/, sem b/ pontja alapján nem rendelkeznek. Tekintettel arra, hogy az alperes eljárására irányadó ügyfélfogalomba a kisbefektetők nem tartoznak bele, nincsen olyan jogilag elismert viszonyítási halmaz, melyhez képest a Pp. 327.§ (2) bekezdés b/ pont szerinti érintettség megállapítható lenne. Az elsőfokú bíróságnak a kereshetőségi jogra vonatkozó indokolása szerint az alperesi határozat a felperesre nézve nem tartalmaz jogot, kötelezettséget, így a közigazgatási határozat felülvizsgálatára kezdeményezett perben a bíróság nem hozhat olyan tartalmú döntést, ami a felperesnek nem közigazgatási jogviszonyból eredő jogát helyreállítja. A felperes kötelmi- vagy dologi természetű igényét a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 7.§ szerint polgári perben érvényesítheti, figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság Kfv.37.075/2005/5. és Kfv.37.112/2006/17. számú ítéleteiben kifejtettekre is. A felperes kereshetőségi jogának az is akadálya, hogy a felperesnek nincs jogszabályi felhatalmazása populáris (közérdekű) kereset előterjesztésére.

A beavatkozók előadásai kapcsán hangsúlyozta, hogy a felperes keresettségének elismeréséhez nem csak az szükséges, hogy a közigazgatási határozat bármely anyagi jog által védett alanyi jogra hatással legyen, hanem az is, hogy a bíróság magára a keresetben hivatkozott alanyi jogról rendelkező vagy megállapító tartalmú döntést is hozhasson, ugyanakkor a közigazgatási per nem szolgálhat a civil jog szabályai szerint elbírálandó igényérvényesítés eszközeül.

A felperes pontosított („javított”) fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalra utasítását kérte. Álláspontja szerint az ítélet ellentétes a tényállással; az emberi jogok és alapvető szabadságuk védelméről szóló Egyezmény 11. jegyzőkönyvének kihirdetéséről szóló 1998. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) 1.6.13. cikkével, 1. számú kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkelyének normáival; az Alkotmány 2.§ (1) bekezdésével, a 7.§ (1) bekezdésével, 8.§ (1) és (2) bekezdésével, 13.§ (1) bekezdésével, 5.§ (1) és (2) bekezdésével, 57.§ (1)-(5) bekezdésével, figyelemmel a 38/2006. (IX.20.) AB határozatnak (a továbbiakban: AB határozat) a jogorvoslati jog értelmezésére vonatkozó rendelkezéseivel; valamint a Pp. 2.§ (1) bekezdésével, a Pp. XX. fejezetével, de különösen a 324.§ (1) bekezdésével, 327.§ (1) bekezdés a/ és b/ pontjával, a 330.§ és 339.§, figyelemmel a 3/2006. KJE iránymutatásra.

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a kereseti kérelem jogi tartalmát, abban világosan és közérthetően a közigazgatási határozat érdemi bírósági felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte. Ehhez képest érthetetlen, hogy a keresetet akként bírálta el, mintha az polgári jogi igények érvényesítésére, azok reparálására irányult volna. Az AB határozatból következően a perindításhoz elegendő annak állítása, hogy a határozat jogait, jogos érdekét sérti. Az alperes határozata közvetlenül érintette a befektetési jegyekkel és a Szabályzattal kapcsolatos felperesi jogokat, jogos érdekeket, ezért a Pp. 327.§ (1) bekezdés b/ pontja alapján megáll a perindítási jogosultság. A Pp. által meghatározott, perindításra jogosultak köre magában foglalja a Ket. 15.§ szerinti ügyfélkört, de attól szélesebb, figyelemmel a 3/2006. KJE határozat II. fejezetére. Az alperes a Tpt. 251. § alapján de iure közvetve kötelezettséget állapíthatott meg, amelyet de facto meg is tett. Ezért a Pp. 327.§ (1) bekezdés a/ pont alapján is van perindítási jogosultsága.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 2.§ (1) bekezdés szerinti tisztességes tárgyalás elvét megsértette, mert nem törekedett az anyagi igazság kiderítésére. Az eljárást és az ítélezést láthatólag az hatotta át, mintha mindenképpen el akarná kerülni a törvénytörő alperesi határozat érdemi felülvizsgálatát. A jogállamisági alapelvnek eljárási garanciája közigazgatási határozat, így az alperesi határozat bírósági felülvizsgálhatóságának alanyi joga a jogorvoslati jog. Az elsőfokú ítélet sérti a jogegyenlőség elvét is. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság csak egy tárgyalást tartott, ahol az idő fele az iratismertetésre és a bíróság által a feleknek ki nem küldött iratok átadására vonatkozott, az észrevételekre nem nyilatkozhatott. Az, hogy az elsőfokú bíróság ezek után ítéletet hirdetett, sérti a Pp. 2.§ (1) bekezdését és 3.§ (6) bekezdését. Hangsúlyozta, hogy az "alperesi határozat törvényességi felülvizsgálata a magyar jogállamiság jelentős próbája", mivel az sok tízezer befektető jogait és jogos érdekét sértette. "Elfogadhatatlanul igazságtalan és unfair, hogy a magyar jogállamiság fennállásának egyik legjogtipróbb hatósági határozata mint a Határozat még mindig jogérvényes". Kérte a Fővárosi ítélőtábla „bátor, igazságos döntését". A felperes a Fővárosi ítélőtábla kötelezésére 9. sorszám alatt előkészítő iratot csatolt, amelyben osztotta a felperesi beavatkozók fellebbezését. Ismételt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon mellőzte azon alperesi határozat jogellenességével kapcsolatos kérdések érdemi vizsgálatát, amely alperesi határozat nyilvánvalóan és rendkívül súlyosan sérti a Tpt. 251.§-ának (1) bekezdését, a Tpt. 400. §-a (1) bekezdésének s/ pontját, továbbá ütközik a Ket. 1.§-ával 3.§-ával, 50. és 70.§-ával.

Az I. II. III. és IV. rendű alperesi beavatkozók fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a keresetőségi jog megállapítását és az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérték azzal, hogy szükség esetén indítványozták az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalra utasítását. Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet alapvetően tévesen értelmezi a Ket. 15.§ és a Pp. 327.§ összefüggéseit, és ezt a téves logikát viszi tovább is. Az EBH 2005. évi 1281., a KGD 2005. évi 129., EBH 2002. évi 717., valamint a 2/2004. KJE alapján megállapítható, hogy a közigazgatási eljárás ügyfélfogalmához képest a Pp. nem szűkebb, tágabb ügyfélfogalomról, hanem eltérő alanyi körrel szól. Az elsőfokú ítélet rosszul írja le a Pp. 327.§ (2) bekezdés a/ és b/ pontjának összefüggéseit: a közvetlen érintettség nem szűkítő, vagy tágító feltétel, hanem a Pp. 327. § (2) bekezdés b/ pont alá eső alanyi kör esetében szükséges kiegészítő szubszidiárius feltétel, mivel ők ügyfélnek a közigazgatási eljárásban nem minősülnek, ugyanakkor közvetetten valamilyen módon gyakorlatilag mindenkire kihatnak a közigazgatási döntések. A Pp. 327.§ (2) bekezdés b/ pontja szerinti közvetlen érintettség meghatározott érdekeltségi kapcsolatot feltételez a 2/2004. KJE határozatnak megfelelően. A jelenleg irányadónak tekinthető bírói gyakorlat (pl. a Fővárosi ítélőtábla 4.Kf.27.375/2008.) a megkülönböztetést azonban nem pusztán a közvetlen érintettségben, hanem abban az anyagi jogi közvetlen érdekeltségben fogalmazza meg, amelynek alapján az egyedi közigazgatási aktus alkalmas a közvetlenül érintett fél, azaz a felperes, valamely anyagi jogi jogát közvetlenül is érdemben módosítani. Ezt az elsőfokú ítélet helyesen állapította meg a 6. oldal 5. bekezdésében, ennek ellenére a felperes és a felperesi beavatkozók érvelése alapján nem találta igazoltnak, hogy az alperesi határozat alkalmas volt valamely anyagi jogi értelemben történő módosításra. E körben hivatkozott a KGD 2005. évi 129. eseti döntésére. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság előtt már rámutattak, hogy a tulajdonjog az az anyagi jog, amelynek korlátozása megvalósult a folyamatos forgalmazás felfüggesztésével. A befektetési jegyek forgalmazásának korlátozása egyben a Ptk. 112.§ (1) bekezdés szerinti tulajdonjog részét képező rendelkezési jog korlátozását jelenti. Ettől elkülönítendő és pusztán jogtechnikai kérdés, hogy a tényleges pénzügyi rendezés érdekében esetlegesen a felperes, illetőleg a felperesi beavatkozók további eljárások indítására szorulnak. Hangsúlyozta, hogy az alperes a határozat II. pontjában az Alapkezelőket a kezelési szabályzatok módosítására kötelezte, amellyel beavatkozott az alapkezelők és a befektetők közötti relatív szerkezetű jogviszonyba: a határozat alkalmassá vált anyagi jogi jog - Ptk. 205/A.§, illetőleg 200.§ - közvetlen és érdemben történő módosítására.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Az ellenkérelem bevezető részében kitért arra, hogy a beavatkozást megengedő végzésekkel szemben ugyan nincs jogorvoslatnak helye, bár álláspontja szerint arra nem kerülhetett volna sor, és a Pp. 56.§ (2) bekezdést kellett volna alkalmazni. Álláspontja szerint mind a felperes, mind a beavatkozók fellebbezése alaptalan, mert a Pp-nek a Ket. módosítása következtében hatályos szabályozása okafogyottá teszi a fellebbezésekben előadottakat. A felperes és a beavatkozók tulajdonjoga nem csorbult, valójában arról volt szó, hogy a kötelmi alapú kötelezettségének teljesítésével az Alapkezelő a tárgyi időszakban a határozatban megjelölt mindösszesen 10 forgalmazási napra akadályoztatva volt. A Pp. 327.§ (1) bekezdés a/ és b/ pontjának kapcsolataival összefüggésben utalt a Pszvtv. 28.§-ára, amelyből megállapítható, ki lehet ügyfél az alperes előtti eljárásba. A Ket. 15.§-a pedig nem irányadó a Pszvtv. 27.§ alapján. Az Egyezmény kapcsán kitért arra, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog nem a pernyertességhez való jogot érinti.

A felperes és a felperesi beavatkozók fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi ítélőtábla a Pp. 252. §-a (2) bekezdését és (3) bekezdését alkalmazva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait nem sértette meg, és a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése szerinti esetleges megváltoztatáshoz szükséges adatok rendelkezésre állnak.

A Fővárosi ítéltábla rögzíti, hogy az elsőfokú ítélet és a beavatkozók fellebbezése Pp. 327.§-ának (1) bekezdése helyett többször a (2) bekezdést jelölte. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítélet ezen hibája a döntés érdemét nem befolyásolta, és a Pp. 224.§ (1) bekezdés alapján bármikor, hivatalból javítható, a másodfokú bíróság ezt nem tekintette az elsőfokú eljárás lényeges hibájának, érdemben bírálta el a fellebbezéseket. A beavatkozási fellebbezést pedig értelemszerűen kezelte.

A Fővárosi ítéltábla először az alperesnek a beavatkozás megengedésére vonatkozó ellenkérelmét értékelte.

A Pp. 254.§-ának (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletével együtt a per folyamán hozott egyéb határozatokat is felülbírálja, kivéve azokat, amelyek ellen fellebbezésnek egyáltalában nincs helye, vagy amelyek külön fellebbezéssel támadhatók meg.

A beavatkozást megengedő végzés esetében törvényi tilalom - Pp. 56.§ (3) bekezdés - folytán fellebbezésnek egyáltalán nincs helye: ezért a másodfokú bíróság ezen végzéseket nem bírálhatja felül.

Az alperes ellenkérelme folytán a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a felperessel szemben támasztott polgári jogi igény az alperesi határozat jogszerűségétől független körülmény. A közigazgatási határozat jogszerűsége nem változtatja meg a közöttük lévő jogviszonyt, csak megkönnyíti a kérelmező polgári perbeli helyzetét. Ez adott esetben fontos lehet a kérelmező számára, de valóban nem elégséges a beavatkozást megalapozó jogi érdek megállapításához.

A felperesi fellebbezésben hivatkozott jogszabálysértések kapcsán a Fővárosi ítéltábla a következőket állapította meg.

Csak olyan személy kereseti kérelme nyomán végezhető el a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata, aki rendelkezik a Pp. 327.§ (1) bekezdés szerinti perindítási jogosultsággal. Ennek következtében a bíróság a határozat jogszerűségének értékelése előtt köteles vizsgálni ezen feltétel fennállását. Az elsőfokú bíróság - szemben a felperes fellebbezésével - nem értékelte akként a kereseti kérelmet, mintha polgári jogi igények érvényesítésére irányult volna, nem „hatotta át” ítéletét az érdemi elbírálás mellőzésére törekvés. Az elsőfokú bíróság a polgári peres eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelően, minden egyéb kérdést megelőzően, helytállóan vizsgálta a felperes perindítási jogosultságát.

A felperes fellebbezésében hivatkozott, Pp. 2.§ (1) bekezdés szerinti tisztességes tárgyalás elve nem azonos azzal, hogy a bíróság az eljárási szabályokat meg nem tartva törekedjék „az anyagi igazság kiderítésére”, amely fordulat egyébként a Pp.

1999. december 31-ig hatályos 3.§-ának (1) bekezdéséből származik. Egyrészt a kereseti kérelem anyagi jogi alapjainak vizsgálatára csak a perindításra jogosult fél esetében kerülhet sor. Másrészt a hivatalbóliság elve visszaszorításának következtében a perindításra jogosult fél által kezdeményezett jogvitában már nem merülhet fel a bíróságot terhelő „anyagi igazság kiderítése”-nek kötelezettsége: a Pp.

2000. január 1-e óta hatályos 2.§-ának (1) bekezdése alapján a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

A perindítási jogosultságát vizsgálata során a bíróságnak a polgári peres eljárás szabályait, és az alapul szolgáló közigazgatási eljárásra irányadó eljárási szabályokat kell alkalmazni.

A Fővárosi ítéltábla erre tekintettel mellőzte a felperesi fellebbezés Alkotmányra alapított indokainak értékelését. Az AB határozat kapcsán hangsúlyozza a másodfokú bíróság: a jogorvoslati jog nem parttalan, a felperest csak akkor illeti meg, ha van perindítási joga. Egyebekben az AB határozat maga is azt tartalmazza, hogy a jogorvoslatihoz való alapjog az „érintett” számára jelent garanciát; az, hogy az „érintett”-ség megállapításához elégséges lenne hivatkozni a sérelemre, az AB határozatból nem olvasható ki. A jogsértésre hivatkozást alappal az érintett vezetheti elő. Az „érintett” státusz pedig a vizsgált közigazgatási döntés tárgya és személyekre gyakorolt hatása által meghatározott. Kétségtelen, hogy - a felperesi fellebbezésben előadottaknak megfelelően - a jogállamiság egyik eljárási garanciája közigazgatási határozat és annak a bíróság által felülvizsgálhatósága. A bírósági felülvizsgálat azonban - ellentétben a fellebbezésben foglaltakkal - nem minden személyre nézve megálló rendkívüli jogorvoslat, hanem csupán azokat illeti meg, akik rendelkeznek a Pp. 327.§ (1) bekezdés szerinti perindítási joggal.

A Fővárosi ítéltábla vizsgálta, hogy alkalmazhatóak-e az Egyezmény rendelkezései. A Pp. XX. fejezetének hatálya alá tartozó közigazgatási perekben a bíróság - a Pp. 339.§ (1) bekezdésének megfelelően - a keresettel támadott közigazgatási határozatok jogszerűségét vizsgálja felül. Ennek során a bíróságnak a határozatot a konkrét ügyre vonatkozó anyagi és eljárási jogszabályokkal kell összevetni, csak ezek alapján dönthet a kereseti kérelemről. Az Egyezmény egyes alapvető szintű rendelkezései megsértésének konzekvenciája a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezésével és a közigazgatási szerv új eljárásra kötelezésével nem vonható le, az a közigazgatási szervvel szemben más úton történő fellépést (pl. polgári per, kártérítési igény, stb.) alapozhat meg. Erre tekintettel a másodfokú bíróság részleteiben nem vizsgálta a felperesnek az Egyezményre alapított indokait.

A felperesi fellebbezésnek az elsőfokú bíróság által tartott tárgyalásra vonatkozó előadása kapcsán a másodfokú bíróság a következőket állapította meg. Az elsőfokú bíróság az első tárgyalásra szóló idézéssel a felperesnek-, a beavatkozást megengedő végzésekkel a beavatkozóknak kézbesítette az alperes írásbeli nyilatkozatát. A beavatkozók előadására vonatkozó 14. -18. sorszámú írásbeliséget az elsőfokú bíróság a tárgyaláson ismertette és a feleknek átadta. Az elsőfokú bíróság ezt követően részletesen nyilatkoztatta a felperest, a jelenlévő beavatkozókat és jogi képviselőiket. A tárgyalás elhalasztásának a Pp. 151.§ (1) bekezdés második fordulója szerinti feltétele nem állt fenn. Az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt, amikor az eldöntendő jogkérdés tekintetében nem halasztotta el a per tárgyalását, és az első tárgyaláson ítéletet hozott.

A Pp. 327. §-a (1) bekezdése szerint a közigazgatási per indítására az jogosult: a/ aki a felülvizsgálható közigazgatási határozat alapjául szolgáló eljárásban ügyfél volt vagy az ügyfél jogállása illette meg, b/ akinek jogát vagy jogos érdekét a közigazgatási határozat közvetlenül érinti.

A továbbiakban a Fővárosi ítéltábla megállapította, hogy a felperesi beavatkozók fellebbezésükben a Pp. 327.§ (1) bekezdése szerinti intézmény jellemzőit helytállóan elemezték, de az alapul szolgáló anyagi jog téves értelmezése miatt mégsem jutottak helytálló következtetésre. A kérdéskörben a másodfokú bíróság a következőket emeli ki.

Elsődlegesen, az alperesi ellenkérelem, nyomán hangsúlyozza a Fővárosi ítéltábla, hogy a Pp. időközi módosításának visszaható hatálya nincs, „okafogyottság” megállapítására nem kerülhet sor. A felperes perindítási jogosultságát a keresetlevél benyújtásának időpontja szerint hatályos Pp. szabályok alapján kell elbírálni.

A Fővárosi ítéltábla a perindítási jogosultság, perbeli legitimáció, keresetőségi jog fogalmainak meghatározása során a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bsz.) 25. §-ának *el* pontjának megfelelően alkalmazta a Legfelsőbb Bíróság 2/2004. KJE és 3/2006. KJE határozatait, és eszerint pontosította az elsőfokú ítéletnek a perindítási jogra és a keresetőségi jogra vonatkozó

megállapításait. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a KJE határozatok közzétételének időpontjához képest a Pp. 327.§-ának (1) bekezdése változott, a jogelvek logikája, alkalmazhatósága azonban nem.

A közigazgatási perben a perindítási jogosultság feltétele a fél perbeli jogképessége (eljárás jogi legitimáció), továbbá, hogy az eljárás alapjául szolgáló ügy a fél jogát vagy törvényes érdekét érintse. A fél érintettsége a kereshetőségi jogban valósul meg (anyagi jogi legitimáció). Másként megfogalmazva: a perindítási jogosultság a közigazgatási perben azt jelenti, hogy a fél jogképességgel rendelkezik, és ha az ügy jogát, jogos érdekét vagy jogi helyzetét a későbbiekben meghatározott módon közvetlenül érinti - függetlenül attól, hogy a keresetet benyújtó fél a közigazgatási eljárásban ügyfél volt-e, illetőleg a határozat rá tartalmaz-e rendelkezést vagy sem -, közigazgatási pert indíthat.

Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a perindítási jogosultságot nem a kereshetőségi jogot *is* magában foglaló jognak tekintette, hanem a kereshetőségi joghoz képest önálló jogosultságnak értékelte. Ez eredményezte azt, hogy az elsőfokú bíróság mind a „perindítási jog”, mind a „kereshetőségi jog” címszó alatt ugyanazon körülményt, a felperes érintettségét, azaz ténylegesen a felperes kereshetőségi jogát értékelte.

A felperes perindítási jogosultságának egyik feltétele, a felperes perbeli jogképessége kétséget kizáróan megállapítható. Ezért azt a Fővárosi ítélet tábla a továbbiakban nem érinti.

A kereshetőségi jog tartalmát az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg. Eszerint a fél érintettsége a kereshetőségi jogban valósul meg. A kereshetőségi jog közvetlen érintettséget, meghatározott érdekeltégi kapcsolatot feltételez a fél és a közigazgatási határozat között. Alapvetően anyagi jogi kérdés, a félnek a közigazgatási jogi vitában való anyagi jogi érdekeltiségére vonatkozik és így a jogvita érdeme körében bírálható el, hiánya főszabályként a kereset ítélettel való elutasítását eredményezi. Hiánya azonban kivételesen, amennyiben a jogszabály kifejezetten megjelöli a perindításra jogosult személyét, eljárásjogi kérdés, a Pp. 130.§-a (1) bekezdés g/ pontja szerinti perakadály is lehet.

A Fővárosi ítélet tábla a közigazgatási iratok alapján tényként állapította meg, hogy a felperes nem volt ügyfele az alperesi határozatot eredményező közigazgatási eljárásnak. Ezért a Pp. 327.§ (1) bekezdés a/ pontja esetében nem alkalmazható. Kiemeli a másodfokú bíróság arra, hogy a Pp. 327.§ (1) bekezdés a/ pontja szerinti perindítási jogosultság vizsgálata körében nem mellőzhető az ügyféli státusz vizsgálata. Ez pedig csak az alapul szolgáló közigazgatási szabályok szerint állapítható meg. Az alperesi határozat bírósági felülvizsgálata során, a Psttv. speciális előírásaira - 27.§ és 28.§ (1) bekezdés - tekintettel, a Ket-nek a fellebbezésekben hivatkozott ügyfél fogalomra vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók.

A felperes Pp. 327.§ (1) bekezdés b/ pontjára alapított kereshetőségi jogának körében a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy van-e a közvetlen érdekeltégi kapcsolat a felperes és az Alapkezelőkhöz címzett alperesi határozat között. A felperesi beavatkozók álláspontja szerint ezen érdekeltégi kapcsolatot megteremtő anyagi jogi szabályozást a Ptk. adja. A Pp. 327.§ (1) bekezdés b/ pontján alapuló érdekeltég azonban csak akkor áll meg, ha annak alapja közvetlenül, áttételek nélkül, a közigazgatási szabályokból ered. Az Alapkezelőkhöz címzett közigazgatási határozat azonban csak akkor hat a felperes jogaira, kötelezettségeire, ha a felperes és az Alapkezelők között egy másik, az Alapkezelők és az alperes közötti közigazgatási jogviszonyon kívüli, polgári jogviszony keletkezik. Erre tekintettel állapítható meg, hogy a felperes kereshetőségi joga az alperesnek a befektetési jegyek forgalmazása tárgyában hozott határozata vonatkozásában a Pp. 327.§ (1) b/ pontja alapján nem áll fenn: ezért nem volt jogosult a felperes a közigazgatási per kezdeményezésére. Hiába hivatkoztak helytállóan a felperesi beavatkozók a Pp. 327.§ (1) bekezdés jellemzőire, az alapul szolgáló anyagi jog téves meghatározása miatt fellebbezésük nem vezetett eredményre.

A felperesi beavatkozók által megjelölt eseti döntés kapcsán utal még a másodfokú bíróság a Fővárosi ítélet tábla 4.Kf.27.375/2008/6. számú ítéletét hatályban fenntartó Legfelsőbb Bíróság Kfv.VI.37.024/2009/10.számú ítéletére, továbbá az alperes jelen peres eljárással is érintett J-III-200/2008. számú határozata kapcsán a Fővárosi ítélet tábla 4.Kf.27.455/2009/5.számú ítéletére.

A Fővárosi ítélet tábla a fentiek alapján a Pp. 253.§ (2) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy indokolását a fentiek szerint részben módosította.

Az alperest megillető másodfokú perköltségről a Pp. 78.§-ának (1) és (2) bekezdése, valamint 82.§ (1) bekezdés alapján rendelkezett a Fővárosi ítélet tábla, míg az illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján viseli a felperes.

Budapest, 2010. évi június hó 9. napján

s.k. a tanács elnöke,

s.k. előadó bíró,

s.k. bíró